

EUROOPA KOMISJONI VASTUSED

EUROOPA KONTROLLIKOJA ERIRUANDELE

ELi meetmed ebaseadusliku kalapüügi vastu võitlemiseks: kontrollisüsteemid on kehtestatud, kuid neid nõrgestavad liikmesriikide ebaühtlased kontrollid ja sanktsioonid

Sisukord

KOKKUVÕTE (punktid I–V).....	2
SISSEJUHATUS (punktid 1–23)	3
AUDITI ULATUS JA KÄSITLUSVIIS (punktid 24–26)	3
TÄHELEPANEKUD (punktid 27–91)	4
JÄRELDUSED JA SOOVITUSED (punktid 92–103).....	4
1. soovitus. Jälgida, et liikmesriigid tugevdaksid oma kontrollisüsteeme ebaseaduslike kalandustoodete impordi ärahoidmiseks ja võtaksid vajalikke meetmeid	4
2. soovitus. Tagada, et liikmesriigid määravad ebaseadusliku kalapüügi eest hoiatavaid karistusi.....	5

Käesolevas dokumendis on esitatud Euroopa Komisjoni vastused Euroopa Kontrollikoja eriaruande tähelepanekutele kooskõlas [finantsmääruse](#) artikliga 259. Vastused avaldatakse koos eriaruandega.

KOKKUVÕTE (punktid I–V)

Komisjoni ühine vastus kokkuvõttele

I–IV

Komisjon peab kõnealust auditit ja selle järeldusi ELi süsteemi kohta võitluseks ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi („ETR-kalapüük“) vastu tervitatavaks.

ETR-kalapüük on üleilmne probleem. See pärsib riiklikke, piirkondlikke ja mitmepoolseid jõupingutusi, mida tehakse kalavarude kaitseks ja majandamiseks, ning takistab edusamme, mille eesmärk on saavutada vete elusressursside pikaajaline kestlikkus. ETR-kalapüügi vastu võitlemisega saab rahvusvaheline üldsus parandada kohaldatavate õigusnormide järgimist. Kuid üksi ETR-kalapüügi vastasest võitlusest ei piisa, et tagada mereressursside kestlik kasutamine – selleks on eelkõige vaja vastu võtta tõhusad kaitse- ja majandamismeetmed asjaomaste kalavarude ja nende ökosüsteemide jaoks. Seetõttu jätkab EL tööd kõigis piirkondlikes kalandusorganisatsioonides, mille liige ta on, ja asjaomaste kolmandate riikidega, kellega tal on kahepoolsed lepingud, et kooskõlas teaduslike nõuannetega kehtestada kõnealused meetmed ning tagada, et ELi ja kolmandate riikide laevastikud neid järgiksid.

ELi ETR-kalapüügi määrust (nõukogu määrus EC 1005/2008) iseloomustab üldine, läbipaistev ja mittediskrimineeriv kohaldamisala. Määrusega kehtestatud süsteem püügi sertifitseerimiseks taotleb eesmärki tagada, et liidu turule ei pääseks mis tahes paigas maailmas toimunud ETR-kalapüügist saadud kalandustooted. Lisaks antakse kõnealuse määrusega Euroopa Komisjonile õigus teha kindlaks riigid, kes ei tee ETR-kalapüügi vastases võitluses koostööd. See loob võimaluse dialoogiks Euroopa Komisjoni ja kolmandate riikide vahel tagamaks, et kõik riigid täidavad oma rahvusvahelisi kohustusi ETR-kalapüügi tõkestamiseks. Selline dialoog on ainulaadne võimalus teha koostööd ning edendada kalandusnõuete täitmist ja kalavarude majandamist kogu maailmas.

ELi kalanduse kontrollisüsteem nõuab liikmesriikidelt tõhusate, proportsionaalsete ja hoiatavate karistuste kehtestamist kõigi ühise kalanduspoliitika eeskirjade tõsiste rikkumiste eest. Kuigi enamiku tõsiste rikkumistega kaasnevad karistused, on liikmesriikide vahel märkimisväärseid erinevusi sarnaste tõsiste rikkumiste eest määratavate karistuste liigis ja tasemes ning muude kaasnevate meetmete kasutamises. Selline olukord nõrgestab kalanduskontrolli üldises plaanis näiteks seetõttu, et see vähendab karistuste tõhusust ja heidutusvõimet ning avaldab samal ajal negatiivset mõju võrdsete tegutsemistingimuste kujunemisele ja eeskirjade järgimise juurdumisele liidus, mis omakorda suurendab ETR-kalapüügi ohtu.

Komisjon märgib, et paljud Euroopa Kontrollikoja tuvastatud puudused ja esitatud soovitused on peamiselt seotud kontrollide ja karistuste rakendamisega liikmesriikide tasandil. Ehkki komisjon algatas hiljuti üksikute liikmesriikide vastu EU Piloti menetlused, et kõrvaldada nende kontrolli- ja karistussüsteemides esinevad võimalikud puudused, on liikmesriigid need, kes vastutavad ELi kalanduse kontrollisüsteemi kohaldamise eest, et tagada ühise kalanduspoliitika nõuetekohane järgimine. Sellisele järeldusele jõuab punktis 64 ka kontrollikoda.

Võrdsete tingimuste loomiseks ja puuduste (sh mitme käesolevas ja eelmises auditis kontrollikoja poolt nimetatud puuduse) kõrvaldamiseks esitas komisjon 2018. aastal ettepaneku teha kehtivatesse õigusaktidesse mitu muudatusettepanekut (COM(2018) 368 final). Nende muudatuste üle peetakse praegu Euroopa Parlamendi ja nõukoguga läbirääkimisi. Ettepaneku eesmärk on muu hulgas ühtlustada liikmesriikide karistussüsteeme, eelkõige tõsiste rikkumiste korral. See hõlmab teatavate rikkumiste automaatset kvalifitseerimist tõsisteks rikkumisteks, ühtlustatumaid kriteeriume muude rikkumiste raskusastme kindlaksmääramiseks ning standardsete miinimum- ja maksimumkaristuste kehtestamist tõsiste rikkumiste korral.

Kui ELi kaasseadusandjad võtavad komisjoni 2018. aasta ettepaneku ELi kalanduse kontrollisüsteemi läbivaatamise kohta vastu, aitab see komisjonil võtta järelmeetmeid, et kõrvaldada liikmesriikide tasandil mitu puudust, millele kontrollikoda selles auditis osutas, sealhulgas seoses IT-süsteemi CATCH kohustusliku kasutamisega, mis ühtlustaks riskijuhtimist püügi sertifitseerimise valdkonnas, ning tõhusam ja ühtlustatum karistussüsteem.

V. Komisjon nõustub oma rolli ja tegevusulatuses mõlema soovitusena kehtiva õigusraamistiku suhtes.

SISSEJUHATUS (punktid 1–23)

Komisjoni vastused

10. Komisjon leiab, et üksi ETR-kalapüügi vastasest võitlusest ei piisa, et tagada mereressursside kestlik kasutamine, sest see nõuab eelkõige tõhusate kaitse- ja majandamismeetmete rakendamist asjaomaste kalavarude ja nende ökosüsteemide jaoks. Seetõttu ei ole jätkusuutmatu kalapüük sama mis ETR-kalapüük ning ETR-kalapüügi lõpetamine ei tähenda jätkusuutmatu kalapüügi lõpetamist.

14. Ebaseadusliku, teatamata ja reguleerimata kalapüügi määrus ei hõlma ainult kalandustoodete importi. Sellest tulenevad liikmesriikidele ka kohustused, mis lisaks impordile käsitlevad kolmandate riikide laevade ja kodanike tehtavat lossimist. Samuti sisaldab see ETR-kalapüügiga tegelevate laevade loetelu ja dialoogisüsteemi kolmandate riikidega, et parandada üleilmset võitlust ETR-kalapüügi vastu. Kalanduskontrolli määrus hõlmab ka nõuete järgimist ELi vetes kalastavate kolmandate riikide laevade ja tarneahela ettevõtjate poolt.

AUDITI ULATUS JA KÄSITLUSVIIS (punktid 24–26)

Komisjoni vastused puuduvad.

TÄHELEPANEKUD (punktid 27–91)

Komisjoni vastused puuduvad.

JÄRELDUSED JA SOOVITUSED (punktid 92–103)

Komisjoni vastused

94. Komisjon nõustub kontrollikoja hinnanguga, et ebaseadusliku kalapüügi vastu võitlemiseks kehtestatud kontrollisüsteemid on vaid osaliselt tõhusad. Seetõttu on komisjon kalanduskontrolli määruse läbivaatamise ettepaneku raames välja pakkunud muudatused.

98. Kaardisüsteemi ainus eesmärk ei ole takistada ETR-kalapüügist saadavate kalandustoodete sisenemist ELi. Eesmärk on edendada ka põhimõtet, et kõik riigid täidaksid ETR-kalapüügi vastase võitlusega seotult oma rahvusvahelisi kohustusi lipu-, ranniku-, sadama- või turustusriigina.

1. soovitus. Jälgida, et liikmesriigid tugevdaksid oma kontrollisüsteeme ebaseaduslike kalandustoodete impordi ärahoidmiseks ja võtaksid vajalikke meetmeid

1.A Komisjon nõustub selle soovitusega.

Lisaks sellele, et komisjon võttis liikmesriikide, Euroopa Parlamendi ja valitsusväliste organisatsioonide taotlusel 2019. aastal kasutusele kogu ELi hõlmava IT-süsteemi CATCH, et jälgida püügisertifikaate ja hõlbustada kontrollimenetlusi, pakkus ta kontrollimääruse läbivaatamise ettepaneku (COM(2018)368) raames välja õigusliku aluse, mis muudaks süsteemi CATCH kasutamise ELi sidusrühmadele (ametiasutused, importijad ja ettevõtjad) kohustuslikuks. Komisjon on veendunud, et selle soovitusel rakendamisele aitab kaasa see, kui nõukogu ja Euroopa Parlament kiidavad heaks õigusliku aluse, millega muudetakse CATCHi kasutamine ELi ametiasutustele ja ettevõtjatele kohustuslikuks.

Kontrollimääruse läbivaatamise ettepaneku vastuvõtmist oodates on komisjon alates 2020. aastast koostöös liikmesriikidega tegelenud automaatsete riskihoiatuste ja nendega seotud IT-arenduste väljatöötamise ning teatavate kontrollide automatiseerimisega CATCHi kontekstis.

Komisjon nõustub soovitusel täitmise tähtajaga (2026. aasta) vaid siis, kui nõukogu ja Euroopa Parlament kiidavad kontrollimääruse läbivaatamist käsitlevas komisjoni ettepanekus COM(2018)368 sisalduva süsteemi CATCH kohustusliku kasutamise õigusliku aluse heaks aegsasti enne tähtaega, kuna komisjon ei saa seda mõjutada.

1.B Komisjon nõustub selle soovitusel kehtiva õigusraamistiku suhtes.

Riskide kindlakstegemise kriteeriumide ühetaolise kasutamise küsimuses nõustub komisjon soovitusel 1.b sel määral, mil selles viidatakse praegusele õiguslikule alusele (ETR-kalapüügi määruse artikli 17 lõige 3), millega nähakse liikmesriikidele ette võimalus kasutada riskide kindlakstegemiseks ühenduse või riiklikke kriteeriume.

Komisjon on juba kasutanud ETR-kalapüügi määruse artikli 55 kohaselt iga kahe aasta tagant esitatavaid liikmesriikide aruandeid määruse rakendamise kohta, et kõrvaldada rakendamisel esinevaid ilmseid puudusi. Komisjon saatis liikmesriikidele kirjad, milles määrati kindlaks parandamist vajavad valdkonnad ja paluti võtta meetmed nende vajakajäämist kõrvaldamiseks.

1.C Komisjon nõustub selle soovitusel kehtiva õigusraamistiku suhtes.

Komisjon on juba läbi vaadanud ETR-kalapüügi määruse artiklis 55 ette nähtud liikmesriikide aruannete küsimustikud viimase aruandeperioodi (2020–2021) kohta ning võtab vajaduse korral koos liikmesriikidega järelmeetmeid.

103. Komisjon jagab täielikult kontrollikoja muret seoses karistuste ebaühtlase kohaldamisega liikmesriikides. Selleks et suurendada oma teadmisi liikmesriikide karistussüsteemide kohta, korraldas komisjon 2019. aastal uuringu, mis hõlmas 22 liikmesriiki. Uuring tõi esile tõsised puudujäägid karistuste kohaldamisel ja nende hoiatavas mõjus. Uuringus loetletud puuduste

analüüsimiseks ja kõrvaldamiseks kavatsevad komisjoni talitused käivitada EU Piloti menetlused enamiku asjaomaste liikmesriikidega. Praegu hindavad nad olukorda ülejäänud liikmesriikides, et määratleda kõige sobivamad järelmeetmed.

2. soovitus. Tagada, et liikmesriigid määravad ebaseadusliku kalapüügi eest hoiatavaid karistusi

2.A, B JA C. Komisjon nõustub soovitustega 2.a, 2.b ja 2.c oma rolli ja tegevusulatust käsitleva kehtiva õigusraamistiku piires (kontrollimäärus ja ETR-kalapüügi määrus).

Nagu eespool punktile 103 antud vastuses märgitud, jagab komisjon täielikult kontrollikoja muret, et karistusi kohaldatakse ebaühtlaselt ja ebatõhusalt ning et need ei ole hoiatavad. Seepärast teeb komisjon praegu ja ka edaspidi koostööd liikmesriikidega hoiatavate karistuste ühetaolise ja tõhusa kohaldamise nimel, jätkates kõigi soovitustes 2.a, 2.b ja 2.c käsitletud elementide kontrollimist ja järelevalvet 2019. aasta uuringu järelmeetmete kontekstis. See järelevalve on lahutamatult seotud soovituse 2.d järelmeetmetega. Vt sellega seoses ka komisjoni vastus soovitusele 2.d.

Selles kontekstis kavatseb komisjon käivitada EU Piloti menetlused enamiku asjaomaste liikmesriikide puhul.

Samuti tuleks märkida, et komisjon pakkus oma 2018. aasta kalanduskontrollisüsteemi läbivaatamise ettepanekus mitu muudatust kehtivates õigusaktides, et parandada liikmesriikide karistussüsteemide ühtlust, eelkõige tõsiste rikkumiste korral. See hõlmab ühtlustatumaid kriteeriume rikkumiste raskusastme kindlaksmääramiseks, teatavate rikkumiste automaatset kvalifitseerimist tõsisteks rikkumisteks ning standardsete miinimum- ja maksimumkaristuste kehtestamist tõsiste rikkumiste korral. Kalanduse kontrollisüsteemi läbivaatamise sisu ja ajastus sõltuvad aga Euroopa Parlamendi ja nõukoguga peetavate läbirääkimiste tulemustest, eelkõige mis puudutab miinimumkaristusi.

Komisjon nõustub soovituse täitmise tähtajaga, mis on seatud aastaks 2024.

Võttes arvesse käimasolevat seadusandlikku tavamenetlust (vt punkt eespool) ja küsimuse keerukust leiab komisjon, et soovituse täitmise tähtajast kinnipidamine on võimalik ainult kehtiva kontrollimääruse puhul.

Seetõttu piirdub soovituses 2.c osutatud ühtlustamine ainult sellega, mis on kehtivate õigusaktide kohaselt võimalik.

2.D Komisjon nõustub selle soovitusega.

Liikmesriikide karistussüsteemides tuvastatud puuduste kõrvaldamiseks ja sõltuvalt EU Piloti menetluste tulemustest võib komisjonil olla vaja võtta hilisemas etapis parandusmeetmeid, et liikmesriikide karistussüsteemid oleksid tõhusad, proportsionaalsed ja hoiatavad ning et need looksid võrdsed tingimused. Need parandusmeetmed võivad hõlmata tegevuskavasid, haldusuurimisi ja/või rikkumismenetlusi.

Vt ka komisjoni vastus soovitustele 2.a, 2.b ja 2.c nende puuduste kõrvaldamise seadusandliku ettepaneku kohta.

Komisjon nõustub soovitus 2.d kohaste meetmete (nt tegevuskavade) algatamiseks seatud tähtajaga. Kui puuduste kõrvaldamiseks vajalikud meetmed hõlmavad rikkumismenetlusi, on vaja rohkem aega, arvestades eelkõige seda, et soovitus puudutab kõiki liikmesriike.